

hans Andragende. I Anledning af hans Andragende om atter at faa Arbejde paa Holmen, henvises han til at søge saadant hos vedkommende paa Værftet, da Ministeriet ikke har med Antagelse af Arbejdere der at gøre.

Udvalget gør ingen Indstilling.

**52.** Fra Forstandere og Lærere ved danske Landbrugsskoler om Understøttelse til disse Skoler. (Indbragt den 22de November 1890 af Folketingsmanden fra Præsto Amts 6te Valgkreds, Wøjsen.)

Andragerne bemærke, at da Udfigterne til, at et særligt Lovforslag om Understøttelse af Landbrugsskoler kan gennemføres, synes meget usikre, tør det vistnok siges at være et berettiget Krav, at der, indtil et saadant Lovforslag bliver til Lov, ydes Landbrugsskolerne en Understøttelse ved særlige Bevillinger paa Finansloven. De anstille en Sammenligning mellem de store Beløb, der bevilges de tekniske Skoler i Kjøbenhavn og Købstæderne, for indværende Finansaar 125,000 Kr., foruden betydelige Tilskud til Opførelse af nye Skolebygninger, og den liden Andel af Højskolebevillingen paa nogle faa Tusinde Kr., der bliver Landbrugsskolerne til Del, og det endda kun, for saa vidt de ogsaa meddele Undervisning i de almindelige Fag. Dette Misforhold mene Andragerne, der er Opfordring til snarest muligt at raade Bod paa, især fordi Landbrugsskolerne Driftsudgifter forholdsvis ere meget større end de tekniske Skolers. Medens disse nemlig kunne nøjes med Time-lærere, der have deres Hovederhverv uden for Skolen, maa disse i de egentlige Hovedfag have faste Lærere, der ikke kunne skaffe sig andet Erhverv i Forbindelse med Lærervirksomheden, og Udgifterne til Lærerlønninger blive derfor forholdsvis mindre ved de tekniske Skoler end ved Landbrugsskolerne. Det anføres, at, medens en teknisk Skole paa Sjælland med 100 Elever, fordelt i 5 Klasser, kun har haft en Udgift paa lidt over 1,650 Kr. til Lærerlønninger, vilde en Landbrugsskole med et lignende Antal Elever, fordelt i 2 Afdelinger, behøve 5 faste Lærere og til Lønninger for disse mindst 5 Gange saa meget. Trods de gunstige økonomiske Vilkaar, hvorunder de tekniske Skoler virke, erholde de en meget betydelig Understøttelse af Staten, medens Landbrugsskolerne hidtil have maattet hjælpe sig selv. Den nævnte tekniske Skole har saaledes et Aar i Statsunderstøttelse faaet til Skolens Drift 1,325 Kr. og til Skolemateriel 100 Kr., altsaa paa et Par Hundrede Kroner nær sin hele Udgift til Lærerlønninger. Skulde en Landbrugsskole med 80—100 Elever stilles lige saa gunstigt, maatte Staten yde den et Tilskud paa mindst 7,000 Kr. Der fremhæves fremdeles i Andragendet Forstellen i de Offre, som de tvende Slags Skolers Elever maa bringe, for at faa Del i den Fagundervisning, de have Brug for i deres praktiske Virksomhed. I de tekniske Skoler er saaledes Undervisningen enten gratis eller Betalingen derfor saa lav, at Udgiften er for titet at reane; i Landbrugsskolerne betales Undervisningen derimod i Reglen med 15 Kr. maanedlig, og selv med saa høje Skolepenge har man vanskeligt ved at holde de fornødne Lærerkrafter. Dernæst kunne Eleverne i de tekniske Skoler deltage i Undervisningen, samtidig med, at de passé deres Haandværk, og da de i Reglen have Kost og Bolig i Hjemmet eller hos Læremesteren, ville de som oftest kunne følge Undervisningen uden noget Offer af Betydning. Det overvejende Flertal af Elever i en Landbrugsskole maa derimod foruden de forholdsvis høje Skolepenge betale for Kost og Logis og endda tillige afholde ikke ubetydelige Rejsseudgifter. Opholdet ved en Landbrugsskole vil derfor gennemsnitlig koste hver Elev 57 Kr. om Maanedes. Andragerne mene derfor, at der burde tilstaa helt uformuende Elever 30—35 Kr. og i mindre Grad trængende 20—25 Kr. om Maanedes. Det bemærkes i saa Henseende, at det ikke blot er Tjenestekarle og helt uformuende Husmandsønner, som trænge til Understøttelse, men at et meget stort Antal Gaardmænds Sønner afholdes fra at søge ordentlig Uddannelse, fordi de ikke have Raad dertil. Endelig henvises til en i 1854 fremlagt Betænkning ved Landmændsforsamlingen i Slensborg, hvori gøres gældende, at der bør tænkes paa Midler til at udbrede landøkonomiske Kundskaber til de mindre Landejendomsbesiddere eller den egentlige Bønderstand, at Skoler, hvor Bøndernes Sønner kunne faa Undervisning, passende for deres tilkommende Stilling, bør søges oprettede, men at Staten dog bør overlade Oprettelsen af saadanne Skoler til private, for at det kan vise sig, om der i Befolkningen er Trang til dem, og at, hvor en saadan Trang har givet sig et praktisk Udslag i Befolkningens Villighed til at bringe Offre, der da ogsaa fra Statens Side ydes en betydelig Understøttelse